GEMEENTE HOORN

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2055350
Steller: B. Boukens
Datum commissie:
Datum raadsvergadering:

Team: B&R
Teammanager: Norbert Oud
Portefeuillehouder: R. Assendelft
E-mail: b.boukens@hoorn.nl

Onderwerp
Actieplan Fiets

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Actieplan Fiets
2	Begrotingswijziging
3	Verkenning ontbrekende fietsschakels Hoorn

De raad besluit

1. Het Actieplan Fiets 2024 - 2028 vast te stellen, waarbij de belangrijkste punten zijn:
   a. Fietsen over ruime en veilige routes
   b. Gemakkelijk en veilig de fiets parkeren
   c. Met zijn allen vanzelfsprekend op de fiets
2. Onderzoeken, verkenningen en campagnes voor een bedrag van € 350.000 over de periode van 2024-2028 uit te laten voeren en te dekken uit reeds beschikbaar gesteld budget voor kleine verkeersmaatregelen en verkeersonderzoek.
3. Investeringen horend bij het actieplan fiets 2024-2028 voor een bedrag van € 1.495.000 uit te voeren, op voorwaarde van beschikbaar komen van subsidie, en dit te dekken uit het restant krediet fietsnota voor een bedrag van € 881.000.
4. Een jaarlijks exploitatiebudget beschikbaar te stellen van € 30.000 voor de periode 2024-2028 voor de verbetering van fietsparkeervoorzieningen en dit te dekken uit de reserve parkeren.
5. Akkoord gaan met het voorstel om maatregelen met grote financiële en maatschappelijk impact, apart met bijbehorend financieringsvoorstel, later op projectbasis aan de raad voor te leggen.
6. Bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Samenvatting

De gemeente Hoorn groeit. Dit betekent dat meer mensen zich gaan verplaatsen door de stad en dat het drukker wordt op de wegen en de fietspaden. De gemeente speelt in op deze groei met het Actieplan Fiets. Hierin staan maatregelen om het voor inwoners van Hoorn, Blokker en Zwaag zo aantrekkelijk mogelijk te maken om de fiets te pakken. De verkeersveiligheid wordt verbeterd door de maximum snelheid van veel wegen te verlagen naar 30 km/u en de inrichting daarop aan te passen. Kruispunten worden veiliger gemaakt en de wachttijd bij verkeerslichten wordt verlaagd. De gemeente onderzoekt de haalbaarheid van enkele nieuwe fietsverbindingen en zorgt voor goede fietsparkeerplaatsen. Speciale aandacht wordt besteed aan kwetsbare verkeersdeelnemers: ouderen en kinderen. Jaarlijks ontvangen alle scholen een verkeerseducatiepakket en ouderen kunnen veilig de weg op na deelname aan het programma 'Doortrappen'.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

In de zomer van 2021 heeft de raad de Mobiliteitsvisie 2030 vastgesteld. Hierin is aangekondigd dat er een nieuwe fietsnota opgesteld wordt. Een fietsnota als opvolger van het fietsplan uit 2011 'Fietsend verder naar 2020'. Het overgrote deel van de projecten uit deze nota is uitgevoerd. De raad is hierover op 14 maart 2022 per brief geïnformeerd[1].

Belang

Met het vaststellen van het Actieplan Fiets besluit de raad onder andere over de inrichting van wegen. Het consequent toepassen van de inrichtingsprincipes leidt tot:

- herkenbare straten en daarmee een verbetering van de verkeersveiligheid;
- een rustiger en aantrekkelijker straatbeeld;
- gebruik van een beperkte verscheidenheid aan materialen, wat voordelen kan opleveren in duurzaamheid en kosten van het onderhoud;
- een vlotter proces bij de voorbereiding van herinrichting en onderhoud, omdat de kaders bekend zijn en kunnen rekenen op intern draagvlak.

Daarnaast zorgt het Actieplan Fiets voor een gerichte inzet van financiële middelen voor het veilig en comfortabel inrichten van het fietsnetwerk.

Centrale vraag

Op welke manier wil de raad actiegericht de openbare ruimte nog beter geschikt maken voor fietsgebruik?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Het aantal inwoners van de gemeente Hoorn en daarmee het aantal verplaatsingen stijgt naar verwachting met tenminste 10% tot 2035. Omdat de fiets binnen de stad het voor de hand liggende alternatief is voor de auto, zet de gemeente in op de groei van het aantal verplaatsingen met de fiets. Dit om te zorgen dat Hoorn aantrekkelijk, leefbaar en bereikbaar blijft. Of je nu met de fiets, het OV of de auto bent.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

In de klimaatwet is vastgelegd dat er in 2030 49% minder broeikasgassen uitgestoten moeten worden dan in 1990. In Hoorn gaat de afname van uitstoot van CO2 te langzaam om de doelen te behalen. Er is daarom extra inzet nodig op alle onderdelen. Het stimuleren en faciliteren van het fietsgebruik draagt bij aan deze doelstelling.

[1] Brief 'Voortgang uitvoeringsprogramma fietsnota', zaaknummer 1941075

4. Kaders

Het Actieplan Fiets is geen nieuwe koers, maar een invulling van de koers die al ingezet is met het vaststellen van de Omgevingsvisie en de Mobiliteitsvisie.

Omgevingsvisie Hoorn (2022)
De fysieke ruimte is beperkt en daarom zet Hoorn vooral in op ruimte voor de fiets en voor voetgangers. In het straatbeeld komt meer ruimte voor fietsers en voetgangers en minder ruimte voor de auto.

Mobiliteitsvisie Hoorn (2021)
Met de Mobiliteitsvisie is een belangrijk besluit genomen om de verkeersveiligheid in Hoorn te verbeteren. Besloten is om de maximum snelheid op wegen waar het verkeer gemengd is, te verlagen naar 30 km/u. In dit Actieplan wordt ingevuld op welke wegen dit tot aanpassingen leidt. Ook is besloten om in te zetten op het verbeteren van comfort, veiligheid en routekwaliteit voor fietsers. Het Actieplan Fiets is een uitwerking van de Mobiliteitsvisie Hoorn voor de onderdelen: Wegencategorisering, fietsnetwerk, verkeersveiligheid, fietsparkeren en educatie.

Coalitieakkoord
In het coalitieakkoord is beschreven dat de gemeente steeds meer inzet op duurzame mobiliteit: "We ontwikkelen goede en veilige fietsroutes en fietsstraten (auto te gast) tussen wijken, naar bedrijventerreinen en de binnenstad. We starten met de verbinding van de fietstunnel Zevenhuis naar Bangert & Oosterpolder. We breiden de fietsstallingsmogelijkheden uit, vooral in de buurt van de Roode Steen en het Kerkplein."

5. Argumenten

In Actieplan Fiets staan drie hoofstukken met concrete maatregelen om het fietsen in Hoorn prettiger veiliger te maken, namelijk een hoofdstuk over het fietsnetwerk, één over fietsparkeren en één over gedragsmaatregelen.

A Fietsen over ruime en veilige routes
<u>Lagere snelheden om het aantal ongevallen te minimaliseren</u>
Fietsers moeten veilig en comfortabel kunnen fietsen op vrijliggende fietspaden. Als er geen ruimte is voor vrijliggende fietspaden, dan wil de gemeente de maximum snelheid van 50 km/u naar 30 km/u verlagen. Dit geldt onder andere voor de dorpslinten, zoals de Dorpsstraat, de Bangert en de Westerblokker. De gemeente bereidt een uitvoeringsplan voor en verwacht eind 2024 te beginnen met de aanpassingen.

<u>Prettige en veilige fietsroutes: vaststellen van het nieuwe fietsnetwerk</u>
De komende jaren worden veel wegen voorzien van nieuwe bestrating vanuit weg- of rioolonderhoud. Dit biedt dus een goede mogelijkheid om direct de situatie voor fietsers te verbeteren. Om te kunnen prioriteren waar extra investeringen het best renderen, wordt met dit Actieplan Fiets het fietsnetwerk vastgelegd.

<u>Onderzoek naar nieuwe fietsverbindingen</u>
De gemeente wil dat fietsers makkelijk, zonder veel tijdverlies of omrijden hun bestemming kunnen bereiken. Daarom is er onderzoek gedaan naar de potentie en haalbaarheid van 13 nog niet aanwezige schakels in het fietsnetwerk. Vijf schakels hebben potentie en worden verder onderzocht en uitgewerkt:

- Verbinding tussen tunnel Zevenhuis en Oostergouw;
- Verbinding tunnel Zevenhuis en de wijk Bangert en Oosterpolder;
- Fietsroute langs de IJsselweg;
- Extra oversteek Provincialeweg bij Oostergouw;
- Fietsverbinding aan de oostzijde van de Zwaagmergouw.

De gemeente start ook een onderzoek naar de Provincialeweg, omdat de weg op dit moment een grote barrière vormt voor fietsers en voetgangers.

Veilige kruispunten en minder wachttijd bij verkeerslichten
Om tot een structurele verlaging van het aantal ongevallen op de verschillende locaties te komen gaat de gemeente de komende jaren aan de hand van een standaard werkwijze aan de slag. De kruispunten met de meeste ongevallen worden onderzocht en waar nodig worden er aanpassingen gedaan om de verkeersveiligheid te verbeteren. Ook worden aanpassingen gedaan om de wachttijd bij verkeerslichten te verminderen.

B Gemakkelijk en veilig de fiets parkeren
Fietsparkeren in de binnenstad van Hoorn
De raad heeft op 13 april 2023 de 'aanpak fietsparkeren binnenstad' vastgesteld. De gemeente gaat aan de slag om het fietsparkeren te verbeteren door het opruimen van ongebruikte fietsen en het bijplaatsen van extra fietsrekken op de drukste plekken.
Fietsparkeren buiten de binnenstad
Waar in de komende jaren de vraag naar fietsparkeerplaatsen toeneemt en dit tot structurele tekorten leidt, worden in de openbare ruimte bij voorbeeld bij de wijkcentra extra voorzieningen gerealiseerd. Extra aandacht wordt besteed aan het fietsparkeren bij station Kersenboogerd in samenwerking met de spoorbedrijven, provincie en Vervoerregio.

Fietsparkeren bij nieuwbouw
Bij nieuwe woningen en voorzieningen moeten voldoende fietsparkeerplekken worden gerealiseerd. Daarbij worden de richtlijnen "Fietsparkeerkencijfers 2019" van het Fietsberaad gevolgd.

C Met zijn allen vanzelfsprekend op de fiets
Fietsen van jongs af aan
Op school krijgen kinderen les over het verkeer en kunnen ze de opgedane lessen afsluiten met een praktisch en theoretisch examen. Samen met de politie en VVN worden jaarlijks verkeersveiligheidscampagnes georganiseerd.

Fietsen naar je werk
Provincie Noord-Holland helpt, in samenwerking met Breikers, werkgevers kosteloos bij hun transitie naar slimme & duurzame mobiliteit en logistiek. De gemeente stimuleert de komende jaren de grote werkgevers om gebruik te maken van dit aanbod.

Blijven fietsen
In Hoorn wonen relatief veel oudere mensen. De gemeente ondersteunt ze daarbij met het programma 'Doortrappen' in samenwerking met de provincie Noord-Holland.

Financiële argumentatie:
Kern van het actieplan fiets zijn investeringen in de verkeersveiligheid en het comfort op kruispunten en wegen voor een bedrag van € 1.100.0000 en maatregelen om de maximum snelheid van wegen te verlagen van 50 km/u naar 30 km/u: € 395.000. De raad heeft in 2019 een krediet beschikbaar gesteld ten behoeve van de fietsnota. Deze middelen zijn voor een bedrag van € 881.000 nog beschikbaar. Verder wordt er vanuit gegaan dat de investeringen in de verkeersveiligheid subsidiabel zijn. Hiermee kunnen de gevraagde investeringen gedekt worden binnen bestaand budget, mits er subsidie wordt toegekend. Als er geen subsidie wordt toegekend zal er een heroverweging en herprioritering plaats vinden.

Ook wordt er vanuit het actieplan fiets voorgesteld om verbeteringen van fietsparkeervoorzieningen te realiseren voor een bedrag van € 300.000. De raad heeft bij behandeling van de begroting 2022 per amendement € 150.000 beschikbaar gesteld voor fietsenstallingen in de binnenstad. Deze middelen zijn nog niet besteed en blijven beschikbaar binnen de reserve parkeren. Het college heeft in december 2023 besloten de middelen in 2024 beschikbaar te stellen in de vorm van een exploitatiebudget. Verder heeft het college besloten per januari 2024 het beheer van de fietsenstalling op de Noorderveemarkt te beëindigen en de vrijkomende middelen van € 45.000 structureel, te storten in de reserve parkeren. Voorgesteld wordt om in de periode 2024-2028 jaarlijks € 30.000 beschikbaar te stellen voor de verbetering van fietsparkeervoorzieningen en dit te dekken uit de reserve parkeren.

Indien het vrijgekomen budget van de het beheer van de stalling Veemarkt niet ingezet mag worden voor de uitvoering van deze maatregelen, dan stellen we voor om maatregel 4 en 5 (verduidelijken voorrangsituaties voor fietsers en het verminderen van wachttijd voor fietsers) vooralsnog niet uit te voeren. Deze worden dan pas uitgevoerd op het moment dat blijkt dat dit uit de andere dekkingsbronnen bekostigd kan worden.

Tenslotte wordt voorgesteld om voor een bedrag van € 350.000 onderzoeken, verkenningen en campagnes uit te voeren en dit te dekken uit reeds beschikbare exploitatiebudgetten van verkeer en vervoer. Het gaat dan specifiek om beschikbaar gestelde middelen voor kleine verkeersmaatregelen en verkeersonderzoek.

Naast deze dekkingsmiddelen houden we rekening met een subsidiebijdrage door de Provincie Noord-Holland voor de verschillende projecten. Voor de zogenaamde 'doorfietsroutes' rekenende provincie in 2023 een bijdrage van 90%. Voor stadsroutes was de mogelijke subsidiebijdrage 55%. Noodzakelijke herinrichting van wegen worden opgepakt bij groot onderhoud, waarbij financiering zo veel mogelijk vanuit het beheer- en onderhoudsplan plaatsvindt. Voor andere grote projecten, zoals de realisatie van een nieuwe fietsverbinding, zal - na verdere uitwerking - separaat krediet aan de raad gevraagd worden.

Voortgangsrapportage
Of alle projecten uitgevoerd kunnen worden is afhankelijk van de daadwerkelijke uitvoeringskosten en van de subsidiebijdrage van de provincie. We houden jaarlijks de begroting tegen het licht en zullen tijdig een aanvraag voor de kadernota indienen op het moment dat blijkt dat er onvoldoende dekking is om de projecten voor het komende jaar uit te voeren.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Veel wensen uit de stad zijn bij de gemeente bekend uit eerdere participatietrajecten zoals voorafgaand aan de Omgevingsvisie, de Mobiliteitsvisie en de enquête van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Voor dit Actieplan is hiervan gebruik gemaakt. Er is overlegd met belangenorganisaties (Fietsersbond, ouderenraad), vervoerbedrijven en de nood- en hulpdiensten via de Adviesgroep Verkeer. De conceptplannen zijn besproken met de deelnemers aan wijkoverleggen en er is contact geweest met het basis- en voortgezet onderwijs over de deelname van kinderen aan het verkeer. Het Actieplan Fiets is afgestemd met de gemeenten Drechterland, Medemblik en Koggenland en met de Provincie Noord-Holland. Na vaststelling van het Actieplan Fiets worden bewoners geïnformeerd over en betrokken bij de uitvoering van de individuele projecten.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat. Door gebruik te maken van de bestaande dekkingsbronnen en door rekening te houden met subsidie inkomsten kunnen de maatregelen in de periode NU & STRAKS (t/m 2028) uit het Actieplan Fiets worden gedekt.

GEMEENTE HOORN

8. Communicatie

Na vaststelling van het Actieplan Fiets wordt hierover gecommuniceerd via de gebruikelijke kanalen van de gemeente. Ook wordt er een persbericht uitgebracht.

9. Realisatie

Gekozen wordt voor een zorgvuldige aanpak om de komende jaren stap voor stap het fietsnetwerk een kwaliteitsimpuls te geven. Niet alles kan tegelijk. De uitvoering van de maatregelen gebeurt in nauwe samenwerking met de inwoners. De ambities worden gekoppeld aan een fasering in NU (maatregelen t/m 2025), STRAKS (maatregelen tussen 2026 en 2028) en LATER (maatregelen in de periode na 2028). De grootste impact voor de stad heeft het verlaging van de maximum snelheid voor verschillende wegen. Dit wordt in 2024 voorbereid, zodat eind 2024 of begin 2025 de nieuwe borden kunnen worden geplaatst. Inwoners en andere belanghebbenden worden zo goed mogelijk geïnformeerd. Sommige wegen hebben een volledige herinrichting nodig. Dit gebeurt op het moment dat het riool of de verharding van de weg moet worden vervangen.

Hoorn, 06 FEB. 2024

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester